

VOĈO DE KURACISTOJ

Monata revuo por internacia korespondado de Kuracistoĵ

En unueco estas forto

Adreso de la redakcio kaj administracio:
D-ro Stefan Mikołajski
Lwów, Strato Śniadeckich Nro 6
Aŭstrio-Galicio.

Eliradas la 1-an de ĉiu monato.
Abonprezo jare: 2 spesmiloj = 4.80
kronoj aŭstriaĵ = 4 markoj = 5 fran-
koj = 4 ŝilingoj = 2 rubloj = 1 dolaro.

IV. JARO.

IV. JARO.

VOĈO DE KURACISTOJ

ELIRADOS EN LA JARO 1911 KIEL ĜIS NUN, PLEJ REGULE.

Abonpagojn kaj mendojn bonvolu sendi

senpere al la redakcio per poŝtmandato.

Kondiĉoj de la abonado troviĝas sur la lasta paĝo de tiu ĉi numero.

La abonantoj por la jaro 1911 rajtas ricevi senpage kaj afrankite la jarkolekton 1910 aŭ la jarkolekton 1909, laŭ ilia elekto, se ili sendos la abonpagon ĝis la 1-a de decembro 1910.

Ni petas la legantojn varbi novajn abonantojn.

Redakcio de „VOĈO DE KURACISTOJ“
Lwów, str. Śniadeckich 6. — Aŭstrio, Galicio.

ENHAVO:

D-ro Stefan Mikołajski. Hata „606“	161
Internacia enketo pri partopreno de kuracistoj en dueloj	164
Niaj enketoj	165
Internacia enketo pri mortpuno. Belgujo (Daŭrigo). Opinioj de d-ro Jules Felix (Bruxelles), d-ro Alph. Huisman (Bruxelles). Germanaj kuracistoj. Opinioj de d-ro Behm (Witten), d-ro Adolf Bischofzky (Prag), d-ro Papsch (Innsbruck), d-ro Karl E. Weiss (Gmünd). Polujo. Opinio de d-ro Polikier (Warszawa). Svisujo. Opinio de d-ro Georges Weber (Geneve). Francujo. Opinio de d-ro Diard (Le Creuzot).	167
Kroniko	173
Korespondaĵoj	174
Komunikaĵoj	175

Hata' 606.

De post la tempo de la mondfama tuberkulino de Koch ne aperis tiel sensacia novaĵo kuracista, kiel la sciigo, diskonigita en la tuta mondo, ke al profesoro Ehrlich en Frakfurt sur Majno prosperis eltrovi rimedon, kuracantan rapide kaj radikale unu el la plej obstinaj kaj plej malignaj malsanoj, sifilison. Konfirmis la sciigon multaj kuracistoj, al kiuj la eltrovinto alsendis la rimedon por elprovado kaj ne sole medici-

naj revuoj estas plenaj de laŭdoj, pli aŭ malpli entuziasmaj, sed ankaŭ ĉiutagaj ĵurnaloj regalas la legantojn per kronikaj notoj aŭ pli longaj artikoloj pri Hata'. La ĉiutaga gazetaro eĉ multe superis la fakajn ĵurnalojn, ĉar la kuracistoj eĉ pli frue informis sin el la politikaj gazetoj pri la unuaj observadoj pri Hata', pri indikoj kaj kontraŭindikoj de ĝia apliko, ol la ĉiusemajnaj revuoj medicinaj povis ekpreni la parolon. La kuraci-

sto, kiu antaŭ publiko ne volis sin kompromiti per nescio, estis devigata diligente studadi en politikaj gazetoj la disertaciojn, intervjuojn, telegrafajn raportojn pri la nova medikamento. Oni diras, ke la „Frankfurter Zeitung“ publikigadis tiel detalajn kaj science prilaboritajn raportojn pri ĉiu novaĵo, koncernanta arsenobenzolon, ke eĉ la plej grava organo scienca povis envii tiun ĉi rekordon en rapideco kaj ekzakteco de informado.

Vanaj estus protestoj, ke la ĉiutaga gazetaro invadis sur la kampon de medicina scienco. Ni vivas en la tempo, en kiu regnas opinio publika, interesiganta pri ĉiuj regionoj de la vivo kaj konanta nenium sekreton, opinio publika neatendema, avida de novaĵoj el la lasta momento, postulanta tujan kontentigon, deziranta raportojn ne nur pri tio, kio okazas en diplomatio, politiko kaj en literatura movado, sed ankaŭ pri laboroj en sciencaj laborejoj. Kaj kiam aperis sciigo pri la nova kuracilo, kiu, se ĝi estus vera, antaŭsignalus grandajn ŝanĝojn en socia kaj mora vivo, tiu ĉi afero devis ekinteresi ne sole la kuracistojn kaj la ĉiutaga gazetaro ne estus plenuminta sian taskon, se ĝi ne alportus detalojn rilate al la sensacia eltrovo.

Sed en intereso de publika bono la kuracistoj havas rajton postuli, ke la gazetaro ĉiutaga, eniranta en la regionon de medicino, estu iom singarda, ke ĝi ne nutru la legantaron per trograndaj espero, ke ĝi ne publikigu sen iu ajn rezervo sciigojn, kiuj bezonas sciencan, tute objektivan kontrolesploron. En tiu ĉi rilato oni ofte trapasas la limojn, kiujn ordonas atenti la publika intereso. Kaj tiel fariĝis ĉefe pro tio, ke en redakcioj de ĉiutagaj ĵurnaloj, kiuj havas apartajn raportantojn fakajn por politiko, teatro, muziko, pentrarto, sportoj, ne estas raportantoj fakaj por aferoj medicinaj kaj sanitaraj. Pri medicinaj demandoj, kiuj ja postulas ne malpli fakan rigardon, ol ekzemple teatro aŭ pentrarto, referas en redakcioj de ĉiutagaj gazetoj iu ajn raportisto, kiu klopodas nur akiri por sia ĵurnalo kiel eble plej frue novan sciigon, kvankam ĝi estus tre nepreciza en detaloj. Kaj poste laboras jam la redakciaj tondiloj. La noticon aŭ artikolon sensacian, presitan en unu gazeto, ripetis senkritike ĉiuj aliaj.

* * *

Cetere pri Hata' mem firmiĝas jam la opinio de kuracistoj. Ne estos kun tiu ĉi preparato tiaspeca „Panamo“, kiel antaŭ

jaroj kun la tuberkulino de Koch, sed la unuaj sciigoj pri Hata' estis sendube troecaj. Hata' estas medikamento efika, pli efika, ol aliaj antisifilisaj rimedoj, kvankam ĝi iaforte tute malprosperas, simile kiel aliaj rimedoj kaj kvankam ĝi sufiĉe ofte ne antaŭgardas kontraŭ recidivoj. Eĉ la partianoj fervoraj de Ehrlich, cetere dankaj al li pro senpaga havigo de orodona dume medikamento, ne povis kaŝi, ke ilin la preparato netute kontentigas. Ba, eĉ Ehrlich mem serĉas ĉiam novajn kombinaĵojn de la medikamento kaj produktis post Hata' simpla Hata'n Hy, poste Hata'n Id kaj kiu scias, kion li ankoraŭ morgaŭ al la mondo alportos. Dume oni proponas jen pligrandigon de la dozo, jen ripetadon de inektoj, jen fine kombinadon de Hata' kun hidrarga kuracado, por ke per tiuj metodoj estu atingitaj pli bonaj rezultatoj, ol per aplikado de sola Hata'.

Tio ĉi tamen estas certa, ke la medikamento de Ehrlich, ĉu en la nuna, ĉu en pliperfektigita ankoraŭ formo, restos daŭra kaj multvalora akiraĵo de medicino. Eĉ se ne ustus efektiviĝotaj la espero, pli malproksimen elkurantaj kaj laŭ ĝisnunaj observoj pravigitaj, eĉ se plena resanigo de sifiliso post Hata' sekvus nur en kelka parto de kazoj kaj cetere Hata' efikus nur kontraŭ simptomoj, ĉiuokaze la rezultato, por la malsanulo dezirinda, aperas tie ĉi baldaŭ kaj ĉe apliko de multe malpli da klopodoj, ol ĝi estis ebla ĉe la aplikado de hidrarga kuraco. Post kiam la preparato estos transdonita al la komuna komerca debito, la kuraco do sifiliso fariĝos pli facila, ol hodiaŭ kaj por la malsanulo pli oportuna kaj malkara.

Sed la adorantoj de Ehrlich antaŭdiras grandajn aferojn. Ili asertas, ke radikala elkuraco de sifiliso estas jam garantiita, ke la preparato de Ehrlich trovos utilan aplikon ankaŭ en ekstermado de aliaj malsanoj infektaj, de la tifo rekuranta, de lepro k. c. Eble ili estas pravaj. Tion ĉi montros la estonto proksima. Hodiaŭ la singarda observanto konfesos nur, ke Ehrlich trabatas novan vojon en kuracarto kaj pli ĝuste renkondukas medicinon sur antaŭe uzatajn vojojn, kiujn ĝi forlasis, blindigita per grandaj eltrovaĵoj de seroterapio.

Antaŭ nelonge sub influo de eksterordinaraj efikoj de la sero de Behring oni donis novan signifon al la antikva maksimumo: „sero medicina paratur“ kaj profetis, ke la scienco eltrovos efikan seron kontraŭ ĉiu infekta malsano. Ne mankis ankaŭ en tiu ĉi direkto penadoj, parte bonsukcesaj, sed pli ofte senrezultataj. Sed malgraŭ ĉiuj malsukcesoj ne ĉesadis la fluo en tiu direkto. Inokulaĵoj, seroj profilaksaj kaj kuracaj, unu-

vorte aplikado en kuracarto de la substancoj, produktataj de organismo, en ĉiam pli granda amplekso, estis karakteriza por nuntempa med.cino.

Ehrlich per sia eltrovo kaŭzas reakcion, ĉar li pruvas, ke oni devas reveni en la ĥemiajn laborejojn kaj ke en tiuj ĉi laborejoj povas esti produktataj artefaritaj medikamentoj, tre efikaj en infektaj malsanoj, nome en tiuj suferoj, ĉe kiuj seroterapio ĝis nun ne povis sin laŭdi pri tro grandaj triumfoj. Memkompreneble la reakcio de Ehrlich ne forigos jam sendube, almenaŭ en plej proksima estonto, la antidifterian seron nek aliajn akiraĵojn de seroterapio, ne haltigos eĉ pluajn esplorojn kaj konkirojn sur tiu ĉi kampo. Sed ĝi alkondukas certan senbriigon, forigas unuflanke en niaj komprenoj pri estonto de seroterapio, kvazaŭ rehonorigas farmakologion en pli malvasta senco, kiun pro mirindaj progresoj de seroterapio oni komencis nesufiĉe ŝati. La laboreja metodo de Ehrlich kreos sen dubo novan skolon en kuracoscienco kaj instigos fervoron al serĉado ekster organismo kaj ekster bakteria mondo de bonegaj medikamentoj kontraŭ suferoj, malfeliĉigantaj la homojn.

Povas esti, ke tiu ĉi nova skolo influos plivivige ankaŭ la direkton seroterapian per konkurado de ambaŭ metodoj kaj reciproka kritikado de la atingataj rezultatoj. Jam nun oni penis kontraŭstarigi al Hata' la seron de Query', kiel pli certe efikantan ĉe sifiliso kaj tiu ĉi demando postulas pluajn komparaĵajn esplorojn.

Ĉiukaze la eltrovo de Ehrlich sekvigas en scienco kaj en praktika kuracarto ŝanĝojn, kies plej lastajn konsekvencojn hodiaŭ ankoraŭ ne estas eble ekzakte pritaksi.

* * *

Unu el la germanaj ĵurnaloj rimarkigis, ke la preparato de Ehrlich malpligrandigos la alfluron de studentoj en la fakultaton medicinan, ĉar la simpligita metodo de la kuracado de sifiliso sekvigas, ke malpligrandigos la bezono de kuracistoj.

Tiuj ĉi antaŭvidoj, ŝajne logikaj, estus nur tiam en iu grado pravaj, se la plimultiĝado de novaj kuracistaj adeptoj irus ĉiam paralele kun la kreskado de la bezono de kuracistoj. En realeco tamen la junularo, dediĉanta sin al la studo medicina, malmulte konsideras ekonomiajn kondiĉojn de la ekzistado de kuracistoj kaj oni ofte asertas, ke admonado de junularo, ke ĝi ne aliĝu al medicino, havas eĉ malan rezultaton, ol la konsilantoj celadis.

Kvankam la plendoj pri ekonomia malriĉiĝo de la kuracistaro ĉiam pli laŭtiĝas, ili ne senkuraĝigas la junulojn, ĉar ili vidas, ke ankaŭ nuntempe sufiĉe nombraj kuracistoj havas tre bonajn enspezojn kaj ĉiu nova kandidato de medicino supozas, ke li apartenos al tiuj pli feliĉaj elektitoj de la fortuno.

La preparato de Ehrlich nenion ŝanĝos en tiuj ĉi rilatoj. Tamen ne estas dubinde, ke ĝi malpliigos la sumon de la okupoj kuracistaj enspezigaj. La malsanulo sifilisa bezonis ĝis nun tutan serion da ordinaĵoj kaj longedaŭran kuracistan kontrolon. Hodiaŭ oni promesas al li resanigon post unufoja injekto de Hata'.

Se precipe efektiviĝos la esperoj de optimistoj, Hata', aŭ ankoraŭ pli perfektigita preparato, kiŭ post ĝi sekvos, estos sendube unu el tiuj multaj faktoroj, kiuj kaŭzas, ke la profesio de praktika kuracisto fariĝas pli kaj pli malmulte enspeziga.

Kaj kvankam Hata' ne malaltigos la frekventadon en la fakultatoj medicinaj, ĝi povas efektive kaŭzi malplimultiĝon de la kuracistoj sifilisolóĝoj, ĉar en tiu ĉi speciala fako plej multe montriĝos malpligrandiĝo de la bezono de la helpo kuracista.

Aliaflanke antaŭ la kuracistoj malfermiĝas ekster la kuracado ĉiam pli da novaj kampoj de laboro kaj gajno, kiuj ĝis certa grado kompensas la influojn, malutilajn por materialaj intereso de kuracistoj. Jam la pliperfektigita diagnozado mem povas iom kompensi la perdojn. Ekzemple ĉe sifiliso esplorado de la sekreciaĵoj pri spiroĥetoj palidaj kaj la provo de Wassermann aldonas al la kuracisto novajn okupojn kaj enspezojn. Krom la kuracado individuala la sociaj aranĝoj por profilakso kontraŭ malsanoj postulas ĉiam pli grandan nombron de laborantoj.

Ne ekzistas do motivo por tro granda pesimismo. Kaj cetere, kiom kun la progresoj de terapio malvastiĝas la amplekso de enspezigaj agadoj kuracistaj, en la solidareco mem de kuracistoj estas plej bona rimedo, antaŭzorganta kontraŭ malriĉiĝo de la kuracistaro. Ankaŭ malpli granda nombro da kuracistaj intervenoj povas garantii al la kuracistoj decan minimumom de ekzistado, se konforme al la postuloj de la tempo oni plialtiĝos la skalon de la kuracistaj honorarioj.

* * *

En la Lwow'a societo kuracista rimarkigis d-ro Blumenfeld, ke proporcie pli baldaŭa malapero de la sifilisaj simptomoj post apliko de Hata' malplimultiĝos la in-

fektiĝojn sifilisajn. Efektive, se la rezultatoj de la kuracado per Hata' estus almenaŭ en granda parto tiaj, kiajn la aŭtoroj de la unuaj observoj raportas, prostitucio fariĝus malpli grava socia malfeliĝo. Sed apud prosperaj sekvoj oni ne preterlasu la malprosperajn. La baldaŭa kaj facila elkuracebleco de sifiliso povas sekvigi pli grandan malboniĝon de moroj. Ĉesos agadi haltige la timo de sifilisa infektiĝo kaj de ĝiaj teruraj sekvoj, postrestantaj ofte dum tuta vivo kaj eĉ tranŝonataj al la idaro, kiel bedaŭrinda heredaĵo. Antaŭ la pordego de la paradizo de seksaj voluptoj eksteredzecaj ne staros plu garde la timiga anĝelo de grava malsano kaj morto.

Nature, tiu ĉi malprospera, nedezirinda konsekvenco apuda, taŭga okazigi ŝanĝon profundan en la moroj de la homoj en seksaj rilatoj, ne pezos tro multe en komparo kun nekalkuleble gravaj utiloj, kiujn havos la socio el la facila elkuracebleco de sifiliso en ĝiaj komencaj stadioj. Malpligrandiĝos treege nombro de la postsifilisaj malsanoj, malpligrandiĝos nombro da frenezuloj, kaj kadukuloj, malpligrandiĝos nombro de la virinoj sterilaj, de la virinoj, naskantaj

fetojn malvivajn, nematurajn, aŭ ne kapablajn vivi, tutaj gentoj, kondamnitaj jam al degenero kaj formortado, estos savitaj kontraŭ malaperigo, plialtiĝos fekundeco de loĝantaro en la landoj, en kiuj sifiliso estis unu el la plej gravaj kaŭzoj de depopulacio, elkreskos novaj generacioj, pli fortaj fizike, plifortiĝos la produktema taŭgeco de la homoj, malaperos milcentoj, eble milionoj da individuoj, al kiuj sifiliso ne sole intoksikis la organismon, sed ankaŭ forprenis familian feliĉon, kaj vivovolonton, malmultiĝos la malesperuloj, pesimistoj, disvastigantaj ĉirkaŭ si malhelan mondokomprenon.

Se efektiviĝus tio, kion promesas la adorantoj de Ehlich, la socia vivo prezentus malproksimen efikantajn ŝanĝojn, la feliĉaj konsekvencoj montriĝus ne nur en senperaj kuracrezultatoj, sed pere ankaŭ en la regiono de spirito, en literaturo, arto, politiko, ĉar ankaŭ en tiuj ĉi kampoj sifiliso en ĝisnuna formo ensorbigas ne unu guton da morala viruso kaj putrado.

Donu Dio, ke plenumiĝu tia renasko de la homaro danke al akiraĵoj de medicino.

D-ro S. Mikotajski.

Enketo internacia pri partopreno de kuracistoj en dueloj.

La ŝtataj leĝoj malpermesas al la kuracisto ĉeesti ĉe dueloj sub la puno, difinita por la partoprenantoj en duelo.

Malgraŭ tio kuracistoj ĉie ĉeestas ĉe dueloj por alporti ĥirurgian helpon al la vundotaj.

Aperas do la demando, ĉu tiuj ĉi kuracistoj, agantaj kontraŭ la ŝtataj leĝoj, festas ankaŭ en konflikto kun la etiko profesia de kuracistoj, aŭ ĉu la malpermeso de a leĝaro estas en kolizio kun komunaj etikaj komprenoj de la kuracista mondo kaj la kuracistoj, kontraŭstariĝantaj al la ŝtata malpermeso, kondutas tie ĉi bone laŭ la etiko kuracista.

La respondo al tiu ĉi demando havas praktikan signifon ne nur pro tio, ke ĝi donus direktivon al la kuracistoj, sed ankaŭ pro tio, ke ĝi pravigu la postulon pri konvena korektigo de la puna leĝo, se la partopreno de kuracistoj en dueloj montriĝus aprobinda de la vidpunkto etika.

Por ĵeti iom da lumo sur tiun ĉi problemon, ni malfermas enketon internacian kaj petas ĉiulandajn kolegojn respondi la subajn demandojn:

1. Ĉu la kuracisto, antaŭsciigita pri la okazonta duelo, povas konsente kun etiko kuracista akcepti la alvokon, ke li venu al la loko de la duelo, por doni ĥirurgian helpon al la duelojto?

2. Ĉu la kuracisto ne nur povas, sed ankaŭ devas tion ĉi fari, ĉiam, aŭ en certaj specialaj kondiĉoj?

3. Ĉu, kontraŭe, la kuracisto devas, laŭ etiko kuracista, rifuzi la inviton al la ĉeestado kaj helpado ĉe duelo; ĉu li devas tion ĉi fari ĉiam, aŭ nur en certaj specialaj kazoj.

4. Ĉu la kuracisto, antaŭsciigita pri la okazonta duelo, laŭ etiko kuracista povas aŭ devas sin intermeti por malebligi la duelon?

5. Ĉu estas postulinde, ke la ŝtata leĝdonado alkonformigu sin al la etikaj komprenoj de kuracistoj kaj ŝanĝu la paragrafon pri dueloj, starigante senpunecon de la kuracistoj, partoprenantaj pro sia profesio en dueloj.

6. Se la supraj demandoj ne povas esti responditaj en ĝenerala maniero, sed allasas en konkretaj kazoj seriozajn dubojn

kaj diversan komprenon de la devoj etikaj, ĉu ne estus dezirinde starigi la regulon, ke la partopreno de la kuracisto en duelo devas dependi kiel eble de la konsiliĝo kun dua respektinda kolego, kiel tio ĉi estas etike rezervita ĉe aliaj konfliktoj de la etiko kuracista kun ŝtata leĝaro, ekzemple en la kazo, kiam interrompo de gravedeco ŝajnas al la kuracisto nepre necesa, por savi la vivon de la graveda virino?

7. Ĉu ne estas postulinde, ke ĝenerale en duelo partoprenu ĉiam po du kuracistoj, ne nur pro konsideroj kuracista-etikaj, sed ankaŭ pro ebleco de samtempa grava vundigo de ambaŭ duelantoj, en kiu kazo la helpo de unu kuracisto povus esti ne sufiĉanta.

8. Ĉu ne estas necese, ke la Ĉambroj kuracistaj kaj aliaj kuracistaj organizoj kaj reprezentantaroj priokupu sin pri la demando de la partopreno de kuracistoj en dueloj kaj starigu etikajn normojn pri la kondukado de kuracistoj en tiu ĉi afero?

9. Aliaj rimarkoj, precipe bazitaj sur propraj spertoj ĉe helpado ĥirurgia en dueloj.

La respondoj al la supraj demandoj estu alsendataj ĝis la templimo de 1-a januaro 1911 sub la adreso: D-ro Mikołajski, Lwów, str. Śniadeckich 6. Aŭstrio.

Ĉiuj kuracistaj ĵurnaloj estas petataj represii tiun ĉi demandaron en nacilingva traduko.

Kiel komenton de la demandoj ni aldonas kelkajn rimarkojn.

Pri la ektuŝita problemo kuracista-etika diskutadis en ĉi tiu jaro la Ĉambro kuracista orienta-galicia en sekvo de la plendo de unu malfeliĉa virino, kies neplenaĝa filo elportis el la duelo gravajn vundojn. La plendintino pretendis, ke la kuracisto, kiu ĉeestis ĉe la duelo kaj donis al la junulo ĥirurgian helpon, kondukis nekonforme kun etikaj devoj de kuracisto, ĉar li havis devon rifuzi partoprenon en la duelo kaj sciigi pri la intencita krimo la estraron kaj la gepatrojn de la junulo. Sed la Ĉambro kuracista esprimis la opinion, ke la kuracisto en tiu ĉi kazo ne transpaŝis la profesiajn devojn moralajn. Ne aprobante principie la duelojn, la Ĉambro kuracista tamen prenis en konsideron, ke dueloj ofte okazas kaj ke ilia danĝero estus multe pli granda, se ĉe ili mankus la helpo kuracista dum la unua momento post vundigo de unu aŭ ambaŭ batalantoj.

La kuracisto, laŭ opinio de la Ĉambro, ne estas kompetenta sin intermeti en privataj honoraj aferoj nek devas perferi sekreton, al li konfiditan, oni do ne povas postuli, ke li sciigu pri la intencata duelo estraron aŭ familianojn de la duelo.

La enketo, de ni malfermata, klarigos, ĉu en tiu ĉi afero estas konsento en pli larĝaj rondoj de diverslandaj kuracistoj.

Redakcio de „Voĉo de Kuracistoj“.

Niaj enketoj.

Jen en tiu ĉi numero ni malfermas novan internacian enketon kaj la temo, partopreno de kuracistoj en dueloj, estas unu el la plej ardantaj demandoj en la etiko kuracista, ni do supozas, ke ĝi ekvekos interesantan diskuton.

La du antaŭaj enketoj, pri sekreto profesia de kuracistoj kaj pri mortpuno, ne nur liveris abundan materialon por klarigi tiujn ĉi problemojn gravajn, sed estis ankaŭ bona propaganda rimedo, por atentigi la diversnacian ĵurnalaron medicinan pri la movado esperantista inter kuracistoj kaj pri la servoj, kiujn esperanto povas doni en internacia interŝanĝado de ideoj.

El la spertoj, kiujn ni faris ĉe ĝisnuna enketado, montriĝas plej taŭga metodo, kiu ĉe konsekvencia kunhelpo de ĉiuj niaj legantoj povus per giganta paŝo antaŭenirigi la movadon esperantan en tut-

monda kuracistaro. Ekprovu nur, karaj samideanoj, oferi nur tre malmulte da tempo kaj laboro, plenumu ĉiuj la sube donitajn konsilojn kaj vi tute certe konvinkigos baldaŭ, ke esperanto estos serioze konsiderata de ĉiuj niaj samprofesianoj kaj ke multaj novaj adeptoj ĉirkaŭ ni arigados.

Sed mi substrekas la vorton ĉiuj, ĉar se unu eĉ plej fervore agadas kaj aliaj, multaj, nur senage atendas, la rezultato ne povas esti tiom imponanta, kiel ni ĉiuj ĝin deziras. Neniu el ni retiru sin de la komuna laboro sub la kutima, tre oportuna preteksto, ke jam aliaj sufiĉe penadas, ke ekzistas jam tutmonda organizo de kuracistoj esperantistoj, kiu, anstataŭ ĉiuj apartaj, zorgas kaj antaŭenpuŝas la aferon. Tiu ĉi preteksto estas plej danĝera por nia progreso, ĝi paralizas individuan agemon kaj dormigas la anaron.

Kion do ni konsilas al ĉiu aparta fari? Nemulte. Jen niaj insistaj petoj, formulitaj en kelkaj punktoj:

1. Ĉiu leganto sen escepto traduku tuj nacilingven nian enketan demandaron kaj sendu ĝin al la redakcio de la nacilingva ĵurnalo medicina, kies li estas abonanto, kun konvenaj rimarkoj kaj alvoko. Li klarigu en la letero al la redakcio, ke „Voĉo de Kuracistoj“, esperanta revuo medicina, sukcesis jam en du gravaj enketoj internaciaj, kolektinte interesajn opiniojn de la kuracistoj el multaj landoj kaj ke en tiuj enketoj apogis ĝin nacilingvaj plej gravaj revuoj. Li petu, ke la redakcio enmetu en plej proksiman numeron la tradukon de la demandaro kaj la alvokon. En la alvoko li invitu ĉiujn samnaciajn kuracistojn al alsendado sub lia adreso de la respondoj al la demandaro, verkitaj nacilingve, se ili ne scipovas esperanton.

Se la plej legataj naciaj ĵurnaloj medicinaj ricevos similajn leterojn samtempe de kiel eble plej multaj abonantoj, ili estos devigitaj morale cedi al la esprimita en la leteroj postulo, dum, ricevinte nur unu aŭ du leterojn, ili eble malŝatus la peton.

Pli fervoraj kolegoj faros pli. Ili lasos hektografi aŭ maŝine kopii la leteron en sufiĉa nombro kaj dissendos ĝin al ĉiuj landoj, pli gravaj ĵurnaloj medicinaj. Per tiu maniero atingis la francaj kolegoj, ke nia enketo pri mortpuno estis diskonigita per la franca ĵurnalaro kuracista kaj ke ni ricevis de la francaj kuracistoj plej multajn opiniojn.

2. Ĉar la redakcio de la nacilingva ĵurnalo publikigos nur unu leteron kaj alvokon, la aŭtoro de tiu ĉi preferita letero havos la taskon traduki la alsenditajn al li opiniojn kaj ekspedi ilin sen prokrasto kune kun originaloj al nia redakcio.

La kolegoj, kiuj de nelonge estas esperantistoj, havos tre bonan okazon perfektigi en la praktika uzado de nia lingvo, ellaborante la tradukojn. Kaj ili ne estu tro timemaj pro neperfekteco esperanta, ĉar al la redakcio apartenas la devo korekti eventualajn ne tute klasikajn esperantaĵojn. Tio ĉi do estos por komencantaj esperantistoj kvaŝa praktika skriba leciono.

Sed kiu ne havas tempon aŭ volanton tiamaniere ekzercigadi, povas al ni transsendi la originalojn sen tradukado. La originalojn francajn, germanajn, bohemiajn, polajn ni mem volonte tradukos, la alilingvajn originalojn ni jam transdonos al lertaj kolegoj esperantistoj en respektiva lando por traduko.

3. Rekomendinda estas al imitado la ekzemplo de d-ro *Żenczykowski*, kiu enkondukis nian enketon pri mortpuno en la tagordon de la loka (en Płock, ruslanda Polujo) societo kuracista, iniciatis en tiu ĉi societo diskuton kaj provokis eliron de ĝia opa opinio. Tia publika diskutado pri enketo internacia, malfermita de esperanta revuo medicina, laŭ ni pli efikas por esperanto, ol plej bona disertacio, legita en la societo, pri utileco de esperanta lingvo.

La kolegoj, kiuj volus sekvi la ekzemplon de d-ro *Żenczykowski*, trovas ankaŭ okazon prezenti al ilia loka societo kuracista la resumon de niaj enketoj pri sekreto kuracista kaj mortpuno.

4. Estas tre dezirinde, ke la nacilingvaj ĵurnaloj medicinaj enmetadu tradukojn de niaj enketoj kaj por tion ĉi atingi, ĉiuj kolegoj bonvolu per apartaj leteroj demandi la redakciojn de tiuj ĵurnaloj, ĉu ili publikigos la enketon pri mortpuno, tradukitan el esperanta revuo „V. d. K.“

La tradukado el esperanto nacilingven estas tiom facila tasko, ke ĝin povas entrepreni eĉ la kolego, kiu nur de kelkaj semajnoj praktikas esperanton.

Tie ĉi d-ro *Bischitzky* el Prag estas por aliaj imitinda ekzemplo, ĉar li sukcesis malfermiĝi por la enketo pri mortpuno la paĝojn de „Prager mediz. Wochenschrift“. Se li unuope povis atingi tion ĉi, ni povas esti certaj, ke ankaŭ neniu alia grava ĵurnalo ĝin rifuzus, kiam ĝi ricevus pri tio postulon de multaj legantoj.

Cetere la afero de mortpuno fariĝis tre aktuala, okupis en lastaj monatoj ĉiutagajn gazetojn, kongreson de germanaj juristoj, kongreson de social-demokratoj. Se do la medicinaj ĵurnaloj en iu lando estus obstine rifuzantaj publikigi nian enketon, oni povus sin turni al ĉiutaga grava ĵurnalo.

5. Pri ĉiu publikigaĵo, aperinta ie ajn kaj koncernanta niajn enketojn, bonvolu avizi nian redakcion kaj se Vi bonvolas esti al ni kompleza, sendu po unu ekzemplero de la respektiva ĵurnalo.

6. Ĉiu nia leganto bonvolu alsendi en la difinita tempo sian propran, motivitan opinion pri la partopreno de kuracistoj en dueloj.

Tia estas la plano de agado kaj se Vi ĉiuj, karaj samideanoj, ĝin efektivigos, ni havos tre ĝojigajn novaĵojn, por raporti ilin en nia kunveno dum la internacia kongreso esperantista en Antverpeno.

Kaj kiu plej multe faros sur tiu ĉi vojo, tiun ni aklamos plej meritinta probatalanto.

D-ro S. Mikotajski.

Internacia enketo pri mortpuno.

Belgujo (Daŭrigo).

30.

(Originalo franca.)

1. Mortpuno estas de ĉiuj vidpunktoj abomenaĵo, krimo de ofendo al la humaneco. Sed kiamaniere la kuracisto, gardanto de la saneco kaj vivo homaj povus esti per sia aprobo kunhelpanto de la ekzekutisto — mortigisto?

Prirespondebleco homa estas nedeterminebla; libera volo, elpenso metafizika kaj absurdo dogmatika, estas kontraŭa al la scienco pozitiva kaj al la prudento.

La homo ne agas per si mem, sed li reagis sub la influo de la ĉirkaŭaj medioj, kosmikaj kaj socialaj.

2) La alkoholuloj-krimuloj havas ordinare leziojn meningo-cerbajn, konstatatajn ĉe la nekropsio. Ekzistas ankaŭ la frenezeco, la manio de krimo, kiel ĉiuj aliaj manioj, kiel la manio de milito!... La unu indas la duan, la unu provokas la duan; historio kaj statistiko ĝin pruvas. Ĝi estas logika kaj sugestianta. Malŝato de la vivo ekscitas ĉies pasion. Jen kial la krimuloj kaj la apasoj estas tiel avidaj vidi gilotinadon, sed ne timas mortpunon, ĉar la krimfarantaj kun antaŭmeditado kaj laŭprofesie estas konvinkitaj, ke ili tro bone kombinisian krimon, por ne esti ekkaptitaj de la polico kaj la justeco. Do mortpuno pli invitas la homon al krimo, ol lin deturnas aŭ malproksimigas de ĝi.

3. Mortpuno estas neakordigebla kun la indeco homa, antaŭ ĉio kun la indeco kuracista, ĉar la kuracisto pli bone, ol ĉiu alia, vidas de proksime la mizerojn homajn kaj taksas pli bone ol iu ajn, ke ĉiuj eraroj individualaj, kiel ankaŭ la krimoj, rezultas el la organizo sociala, kiu respondas pri ili pro la malbonaĵoj socialaj, kiel mizero fizika kaj morala, malklereco, alkoholismo, trolaĉigo per laboro, nesufiĉeco de salajroj, mal-sanigeo de loĝejoj laboristaj.

4. Mi demandas, por kio povas servi, ke la kuracisto, devigita ĉeesti ĉe la krimo de ofendo al la humaneco, konstatu la morton de ekzekutito. Tio ĉi estas tro abomeninda.

5. Certe! Krimmortigo de Ferrer postulas forigon de mortpuno.

D-ro Jules Felix
Bruxelles.

31.

(Originalo franca.)

Ŝajnas al mi nepre necese, ke la homaro liberigu sin kiel eble plej ekonomie de ĉiu malbonfaranto. Ekkaptita dum la plenumado mem, la krimo aŭ malbonfaro povas lasi neniun suspekton de la eraro juĝa. — Tio ĉi estus bonega maniero por plibonigo de la homaro de la vidpunkto de la sano morala kaj de la vidpunkto kriminalistika.

La malbonfarantoj, redonitaj al la libereco, fariĝas tre ofte recidivuloj kaj povas doni vivon al la ekzistaĵoj, ordinare degenerintaj.

Ĉar la enfermo en malliberejoj kostas kare kaj plej ofte servas al nenio, ŝajnas al mi, ke estus pli bone neniigi la krimulojn profesiajn, apaŝojn kaj aliajn.

Estas preskaŭ indiferece, ĉu la kuracisto asistas, aŭ ne asistas ĉe la ekzekuto, por konstati la morton.

D-ro Alph. Huisman

9, rue de Suisse, Bruxelles.

Germanujo.

32.

(Originalo germana.)

1) Mi kontestas, ke la kuracistaro rajtas okupi apartan pozicion en la demando pri mortpuno, al kiu supozo la unua frazo de la enketo eble povus delogi. Kontraŭe la kuracistoj rilatas al tiu ĉi demando ne alie, ol ĉiuj ceteraj instruitaj homoj, esceptante nature la juristojn. Kvankam ni havas ĉe okazo eldiradi opinion pri respondebleco kaj konscia volo de la krimulo, ekster tio tamen ni ne povas plu influu la punon, kiam ĝi estas starigita. Respondebleco de la krimo povas esti kun la sama certeco determinita, kiel ĉiu alia opinio pri agoj. En ambaŭ kazoj neniel estas ekskluzitaj raroj, kiuj almiksas sin en ĉiuj homaj aferoj. Pro tio mortpuno devas esti starigata nur post elĉerpo de ĉiuj homaj rimedoj de singardo kaj tiel versimile okazas ĉie. Ne povas esti neate, ke malgraŭ tio iam erarmortigo de la justeco estas plenumata. Tamen unuflanke tiaj kazoj apartenas al tre maloftaj esceptoj kaj aliflanke restas ankaŭ multaj mortigindaj krimuloj en trankvila posedo de la kapo. Oni devas ankaŭ tie ĉi konsideri, kiom multaj viktimoj falas, ĉu pro naturpotencoj (Messina), ĉu pro homaj aranĝoj mastrumadaj, kompare kun kies

nombro la senkulpe kondamnitaj al morto en neniu proporcio staras kaj malgraŭ tio ne estas ekŝancelita la konvinko pri moraleco kaj prudenteco de la mondordo.

2) Sendube okazas ofte, ke en la cerbo de krimuloj ĉe nekropsio tute evidentaj ŝanĝoj estas trovataj, kiuj permesas konsideri la ekzekutiton kiel „malsana“. Eĉ pli: mi opinias kiel plejgrade versimila, ke ĉiam aŭ almenaŭ en la tempo de plenumado de krimo ekzistas delikataj ŝanĝoj en la gangliaj ĉeloj aŭ en la trakondukantaj vojoj, kiuj submetas la krimulon al devigo en la direkto de la krimo. Tamen en tiu ĉi nia mondo de aperoj, en kiu ĉio okazanta plenumiĝas laŭ la leĝo de kaŭzaleco, la dirita konsidero taŭgas por nenio kaj malplej por motivi per ĝi escepton, favoran al krimuloj. Ĉar ni ja ĉiuj nepre devas morti kaj ĝi faras nenian diferencon, se en trakuro de ĉiuj kaŭzalaj okazantaĵoj unu mortos pro evidente meĥanika kunpuŝiĝo kun la pufo de fervoja vagonaro, la alia pro morala kunpuŝiĝo kun la leĝo. La principo: „ĉion kompreni estas ĉion pardoni“ signifas por la homoj en ĝia konsekvenca apliko neniigon de ĉiu ordo kaj de ĉiu socio; ĝi valoras nur pri Dio, al kies graco ni ĝuste la krimulon fordonas. Ankaŭ la „naskita krimulo“ laŭ Lombroso, kiu kunportas en la mondon malsanecan emon al la krimo, subfalas koncerne sian versimilan vivodaŭron al la klaso de ceteraj denaskaj deformajoj: la denaska morala manko donas ne malpli la ŝancon de antaŭtempa morto, ol la denaska defekto de la koraj klapoj.

3) Ĉar laŭ mia opinio la kuracistoj ne rajtas okupi pri mortpuno apartan pozicion, forfalas la respondo je tiu ĉi tria demando.

4) Se ĉie la konstataĵo de morto de la kuracistoj estas postulata, estas nekomprenebla, kial kontraŭdirus al la tasko kaj indeco de la kuracisto, se li laŭ alvoko de la ŝtata estraro ĉeestas ĉe ekzekuto kaj plenumas la oficon, al li transdonitan.

5) Mi tute malaprobas, ke iu ajn kongreso kuracista eldiru sian opinion a) kontraŭ mortpuno. Ĉar, flankenlasante jam la suprajn konsiderojn, mi opinias tian procedon superflua en plej alta grado. La ŝtato, se al ĝi tiu opinio estus prezentata, plej versimile ĝin preterpasus kun la prava rimarko: kara kongreso, la afero tute ne koncernas cin, kiel kongreson, do okupu cin pli bone pri ciaj propraj, tre gravaj aferoj! — Egale mi opinias malĝusta, se la kongreso volus eldiri opinion b) kontraŭ ĉeesto de la kuracistoj ĉe ekzekutoj.

6) Malfermi enketon pri mortpuno signifas, se min mia sento ne tre trompas, la emon al tio, ke oni la rajtigon de mortpuno opiniu dubinda t. e. ĝin neu. Pro tio kaj ĉar mi havas tute kontraŭan opinion, mi kredis, ke mi devas aldoni mian modestan voĉon, kvankam mi sufiĉe estas konvinkita pri ĝia senbeleco kaj sengraveco. En tiom sentimentala kaj kompatema tempo, kiel la nia, estas laŭ mi indikate kontraŭstari al ĉiu senfortigo kaj al virinecigo de la maniero de morala observado. Mi tute ne estas sperta pri la koncerna literaturo, do mi estas „per neniu faka konado de la temo erarigita“; tamen, se mi bone rememoras, oni ja reenkondukis mortpunon en Francujo post ĝia iomtempa forigo kaj ĉiu nature sentanta homo bedaŭros kune kun mi, ke en Svisujo laŭ tiea leĝo estis neeble malplilongigi je kapo Luchen'ŝn, la mortigiston de la imperiestrino Elisabeto. Kian utilon havos la ŝtato, aŭ la socio, aŭ la moraleco, se tiuspeca kanajlo multajn jarojn en malliberejo kaŭras, mi ne povas kompreni. Estas memkompreneble, ke mortpuno estas io terura, ke la ofendita socio ĝin nur kiel la lastan kaj plej eksterordinaran rimedon de repago povas kaj devas uzi, ke ĉiuj moralaj kaj leĝaj fortoj devas kunlabori, por ĝin pli kaj pli fari superflua. Tamen kiel longe la sinjoroj rabmortigistoj kaj insidmortigistoj unue ne decidigos ĉesigi sian negocon, tiel longe la forigo de mortpuno restos nepre bela sonĝo. Ĉar dume la forigo servus nur por tio, ke tiuj sinjoroj des pli fariĝu malrespektaj, ju malpli ili por ilia v. vo timus.

D-ro Behm
Witten a. d. Ruhr.

33.

(Originalo esperanta.)

Individuoj, unuope vivantaj, konas nek devon nek rajton. Ilia devo estas nula, ilia rajto estas senlima. La ideoj pri devo kaj rajto fariĝis nur sekve de la sociigo de individuoj. Per la sociiigo kreskas la forto de la unuopa individuo, sed ĝi ankaŭ limigas ties rajton pro la sama rajto de la alia. Rajton kaj devon de la unuopuloj fiksas la socia regularo. Ektuŝon de la rajto de iu alia oni nomas — laŭ la kvalito kaj la intenco de ĉi tiu ektuŝo — nekonvena, nemorala, kulpo, krimo kaj ĉiu ĉi ektuŝo de la rajto kontraŭas tiun socian regularon. Oni proprigas la socian regularon al la socianoj per la edukado, kiu celas instrui ilin, ke ili komprenu dislimigi sian propran rajton de la rajto de ĉiuj aliaj. Konvena edukado

de la homo, infanaĝa kiel ankaŭ plenkreska, plej certe garantias la ordon en la homa socio, ĝi estas la plej bona profilaksa rimedo kontraŭ ĉia rajtofendo, kontraŭ kulpo kaj krimo. Tial ĉe la morala edukado de la junularo oni ne tiel akcentu pliigi la metafizikan emon, atavisme tiel enradikigitan, sed penu en la kreskanta junularo fiksi la komprenon por rajto, ĉe la malaltaj ŝtupoj per okaza praktika instruado kaj poste ankaŭ per teoria morala instruado. Helpilon, nuntempe neeviteblan kaj necesan, ĉe la edukado prezentas la puno. Per ĝi la individuo, ektuŝinta la rajtosferon de iu alia, estu pluen fortimigata. Kvankam idealo de edukado celadas fari homojn, entute ne kapablajn iel ofendi la rajton, tamen laŭ la nuntempa ŝtupo de homa moralo la kunhelpo de psikologia faktoro, tiel efika, t. e. la timo je puno, estas neevitebla ĉe la edukado.

Okaze de gravaj krimoj ankaŭ la mortpuno estas uzata kiel edukilo, kompreneble nur tiusence, ke ĝi fortimigu aliajn personojn de la plenumado de krimoj, pro kiuj oni estas punata per la morto. Sed la spertoj kaj psikologiaj esploroj pri la popolamaso evidentigis, ke la mortpuno ne plenumas ĉi tiun celon. La krimoj, sekvigantaj mortpunon, estas farataj aŭ sen iu ajn pripenso, nur pro la influo de forta psiĥa impulso, kiuokaze iu fortimigado nepre ne estas konsiderebla, aŭ la krimulo agas pripense kaj esperante forkuri la punon, sed nepre ne konsiderante la gravecon de la puno. Nur la sendanĝereco, kiun la krimulo supozas, sed ne la speco de la puno decidigas lin. Ĉu lin atendas malliberejo dum la tuta vivo ĉu mortpuno, estas egale por lia decido. Fine oni observas ankaŭ tiajn kazojn, en kiuj la mortiganto agas pripense, sed jam de antaŭe malŝatas sian propran personon; en kiuj la mortiganto, nur por sin venĝi je sia kontraŭulo aŭ — kiel okazas ĉe anarĥistaj mortigistaj atencoj — por plenumi sian kvazaŭan mision, riskas de antaŭe sian vivon.

Ankaŭ por tiuj ĉi kazoj tiaj „ekzemploj“ estas sencelaj. Cetere plej grandparte la mortiginto tie ĉi memmortigas sin kaj ŝparas la penon al la ekzekutisto.

Kiel do necesa estas ĝenerale la punado kiel edukilo, tiel superflua estas tiurilate la mortpuno; ĝi ne pli efikas, ol la senliberigo longedaŭra. Ja, la lasta estas tial preferinda, ĉar ĝi ne nur avertas aliajn personojn same, kiel mortpuno, sed ĉar ĝi influas la malbone agantan personon mem, kio ja estas la ĉefa destino de la puno ĝenerale. En tiu ĉi kazo pliboniĝo

estas ebla; la mortpuno estas neriparebla por ĉiam. Ni ankaŭ ne forgesu, ke eĉ eraroj okazas, kiuj sekvigas maljustan kondamnon. Nur unu tia terura fakto, malkaŝita, treege senmoralige influas la popolamason.

Mi tial opinias, ke de vidopunktoj edukaj la mortpuno certe estas malaprobinda.

En la kazoj, en kiuj la edukado malsukcesas pro la konstituciaj kapablomankoj kaj en kiuj ĉiu edukadmaniero, ĉiu punado vidiĝas vana, la socio havas la rajton kaj la devon protekti siajn anojn kaj forigi la malutilajn individuojn el la socia organismo. Tiuj malsanecaj, „moral insanity“ nomitaj kapablomankoj estas tiel oftaj, ke estas mirinde, ke eĉ en la plej kulturaj ŝtatoj la institutoj por tiaj individuoj estas tiel malmultaj. Kaj sendube ili estas plua grava profilaksa rimedo, por malebligi kulpojn kaj krimojn. Kiom da laborkontraŭuloj, kapablaj je ĉiu krimo, parazitaj de la homa socio, ekzistas ne nur en la granda popolamaso, sed ankaŭ en la tielnomataj pli altaj klasoj, individuoj, kiuj pro sia vivteno faras ŝtelon kaj krimon unu post la alia. Ĉi tiuj kutimkrimuloj estas konataj al la polica oficistaro kaj en la punejoj, ili transloĝiĝas el unu malliberejo en alian, por, suferinte punon por la krimo, ĉiam denove sin doni al la friponaĵoj. Ĉi tiu speco de homoj ankaŭ liveras grandan kontingenton de tiuj plej danĝeraj krimuloj, kiujn necesokaze neniu rimedo, eĉ ne la danĝero de morto, fortimigas. Ĝustatempa internigado de tiaj individuoj, eventuale dum la tuta vivo, en punlaborejoj plej bone antaŭgardus la socion kontraŭ malutiloj al havaĵo kaj vivo. La socio havu la rajton postuli, ke ĉiu elmontru sian laboron, respektive la fonton de sia vivteno, ĝi havu la rajton devigi la laborkontraŭulojn al laboro, kaj duaflanke ĝi havu la devon havigi al la senlaboruloj laboron, konvenan al ilia kapableco.

Ĉar la socio havas en la internigado bonan kaj sufiĉan rimedon, por forigi tiajn malutilajn individuojn el la socia organismo, ne ekzistas evidenta kaŭzo, kial ekzekuti ilin. La ekonomia demando ne ludas iun rolon, ĉar tiaj homoj povas perlabori sian vivtenon.

Mi tial opinias: ĉar la mortpuno ne estas fortimigilo, ĉar la internigado en punlaborejoj same, kiel la mortpuno, antaŭgardas la socion kontraŭ la krimuloj kaj fine ĉar ni ja estas senpovaj diferencigi la emon al krimo de la mentalaj malsanoj, ĉar ni eĉ ne en unu kazo kun certeco povas diri, ĉu la

krimulo estas prirespondebla aŭ ne, tial la mortpuno estu forigita.

La afero estas la sama de la kuracista vidopunkto, kiel ĝenerale de la homa vidopunkto.

Ĉu la kuracistoj asistas ĉe ekzekutoj aŭ ne, estas indiferente. La ĉefa afero estas: forigi la mortpunon. Dum ĝi ekzistas, oni povus konsideri la asistadon de la kuracistoj ĉe la ekzekuto kiel humanan agon por la ekzekutoto.

La demando pri la mortpuno ne estas afero de la ĝenerala kuracista kongreso. Sed en la koncerna sekcio, ekzemple por juĝa medicino, oni elparolu, ke la scienco liveras neniun rimedon, por certe konstati la prirespondeblecon aŭ neprirespondeblecon de la krimulo. Same la kuracistoj, advokatoj al la juĝistaro, kiel kompetentuloj, malkaŝe konfesu ĉi tiun nesufiĉecon de la kuracista sciado. Nur tion solan ni kuracistoj povas fari kaj tion ni devas fari.

D-ro Adolf Bischitzky
Prag (Bohemujo).

34.

(Originalo esperanta).

Laŭ mia konviko devas ĉiu kuracisto malaprobi mortpunon. La prirespondebleco de la krimuloj ne povas esti tute certe determinita en ĉiu kazo. La plej humana kaj plej ĝusta juĝo povas esti nur tiu, kiu estas la plej malsevera. Neniu homo estu mortigita per juĝo! Ĉiu rajto povas esti trouzata kaj eraro ĉiam estas ebla. La krimuloj estu objektoj de la kuracarto, edukado, pedagogio. La kuracisto vidas nur homojn normalajn t. e. sanajn kaj por la socia vivo edukitajn, utilajn kaj aliparte malnormalajn, malsanajn, needukitajn kaj needukeblajn, plue homojn, kiuj dependas de la cirkonstancoj kaj estas devigitaj agi, kiel ili agas, ĉu laŭ socia vidpunkto bone, aŭ malbone.

Juĝi aŭ proponi el ekonomia vidpunkto ne estas afero de la kuracisto.

Por la reprezentanto de humaneco kun la profesia tasko konservi vivon estas malinde eĉ nur ĉeesti al ekzekutado. Aliflanke ne ekzistas neceseco, ke la kuracisto asistu ĉe ekzekuto por konstati morton okazintan.

Mi aprobas la proponon, ke la kongreso medicina eldiru sian opinion:

kontraŭ mortpuno kaj kontraŭ asistado de kuracistoj ĉe ekzekutoj.

Dr. Papsch
Innsbruck.

35.

(Originalo esperanta).

Triobla estas la celo de puno: Unue la puno estas la repago de la krimo, due la minacanta puno devas ŝirmi la homan socion, kaj trie ĝi intencas, timigante la krimulojn, deteni ilin de trapaŝo de la leĝo. La unua celo supozas liberan homan volon (nedeterminismo), sed la plimulto da juĝistoj kaj kuracistoj ne akceptas tiun opinion, neante la liberecon de la homa volo. La pli gravaj estas la du lastaj celoj.

Mi estas por mortpuno. Se sovaĝa besto minacas nian vivon, ni plenrajte klopodas mortigi ĝin, ne pripensante, ĉu eble ni agas maljuste kontraŭ ĝi. Samrajte la homa socio mortigas la danĝeran mortigiston, kiu per sia krimo starigis sin ekster la leĝo. Eble li estas ne pli respondebla pri sia faro, ol la sovaĝa besto, kiu nur obeas al siajn instinktojn, sed la homa socio devas esti liberigita de tiaj bestoj. Ni ne povas esti pli kompatemaj al la krimuloj, ol al la senkulpaj oferoj de la krimo. Nur mortpuno garantias, ke la krimulo ne plu minacos la homaron. Plue ni ne havas alian, same efikan punon, kiel mortpuno; la plimulto de la krimuloj ne sufiĉe timas la malliberejon, kie ili nutriĝas kaj varmiĝas sen necerteco de porvivo. La mortotimo pli, ol ia alia minaco, detenas la krimulojn de mortigado.

D-ro Karl E. Weiss
Schw. Gmünd, Germanujo.

Polujo.

36.

(Originalo esperanta).

Konerne la 1-an kaj 3-an demandon.

Laŭ mia opinio de la vidpunkto de kuracisto praktika la mortpuno estas logike absurda kaj nepermesebla, kiel kontraŭa al la tasko de nia profesio, ĉar kuracisto ne konas indikon por mallongigi iun homan vivon, des malpli por pera mortigo de la homo. Kontraŭe li ĵuras kaj havas devon ne nur savi kaj subteni kaj plilongigi la vivon, sed ankaŭ ĉiam zorgi pri sano laŭ la principo: *primum non nocere*.

Se ne estus permesebla mortigo de la homo plej infeliĉa, nekuracebla kaj tre suferanta, por kiu la vivo estas nur turmento, se barbara estus mortigo de iu homo malsana, kiu, por ekzemplo, estas fonto de la pesto, ĥolero k. t. p., des pli de la vidpunkto medicina-higiena kaj sociala (plej larĝe komprenata) estas absolute rifuzinda mortigo de la homo, kiu povus mallongigi

vivon al multaj aliaj homoj, eĉ se estus nediskutebla aksiomo, ke li havas liberan volon. Ĉar 1) en la plej malbona kazo oni povas fari lin nedanĝera sen uzo de mortpuno, forprenante de li liberecon, per izoligo, 2) per mortpuno povas kreski krueleco kaj aliaj sovaĝaj instinktoj inter la homoj, devantaj obei al tia barbara ofico, 3) se oni eĉ komparas la socion, kiu mortigas la kulpulon, kun la homo, kiu estas devigata mortigi homon, por savi sian vivon aŭ sian sanon, honoron k. t. p., oni ne povus pruvi, ke tio estas akto de defendo necesa. Kiom mi scias, oni skribis, ke en kelkaj ŝtatoj de la Norda-Ameriko post ĉesigo de mortpuno la nombro de krimoj tre kreskis tiel, ke oni kredis, ke estas oportune returni al mortpuno. Sed oni ne scias, ĉu la efekto de tia rimedo estis tie pli prospera kaj ĝenerale, ĉu inter tiuj du faktoroj ekzistas rilato kaŭzala. Ni scias, ke en certaj landoj, kie principe mortpuno antaŭe ne ekzistis, la nombro da gravaj krimoj (mortigoj) estis rilate pli malmulta ol post proklamo kaj dum (mi dirus malgraŭ) la ekzisto de mortpuno. Ĉu la timo pri mortpuno estas faktoro teruriganta kaj per tio ĉi saniganta la socion, ne estas pruvite. Hodiaŭ en la landoj, kie mortpuno ekzistas, ne estas malpli da krimoj. Laŭ memorjurnalo de unu pola partopreninto de la bataloj Napoleonaj, unu ĉefo milita, kiu ne povis trovi rimedon kontraŭ ŝteladoj inter siaj soldatoj, ordonis ĉiun, kaptitan dum plenumado mem de la ŝtelo, nudigi kaj bati senkore ne nur ĝis restis nudaj ostoj, sed ĝis la morto; la nombro de ŝteloj tamen ne sole ne malmultiĝis, sed kreskis.

La mortpuno do, se oni povus ĝin rigardi de la vidpunkto medicina kaj de la vidpunkto de la sano sociala, plej larĝe komprenata, ne sole ne estas aprobinda, ne estas ĝustigebla, sed estas nejusta, absurda, nehumana kaj kondamninda.

Precize dirite eĉ la vorto „mortpuno“ ne estas termino medicina, sed leĝa; la termino medicina estus „senvivigo“ aŭ „mortigo de homo“, kontraŭ kiu ni devas ĉiuj unanime, forte kaj varme protesti.

Ĉu mi opinias, ke la prirespondebleco de la krimulo povas esti en ĉiu kazo tute certe determinita? Neniel. Mi pensas, ke sendiference, ĉu ni allasas la ideon de la determinismo aŭ de la volo libera, oni devas konfesi, ke ni ne havas rimedon esplori en ĉiuj kazoj la animostaton de la kulpulo kaj konstati, ĉu li ne estas aŭ estas, aŭ en kia grado estas normala. Ĉar la homo sana aŭ normala ne estas io tute precize determinita kaj ne estas determinitaj la

limoj inter la homo normala, krimeca, freneza, degenerinta. La postidoj de du lastaj grupoj (ĉefe alkoholistoj, epilepsiuloj) estas tre ofte krimistoj. Mi konsentas tute kun la sentenco de Féré pri tiu ĉi temo (priespondebleco de la krimulo), ke koncerne la kulpulon ekzistas nur unu pruvo de lia kulpo: lia krimo. La kuracisto do povus sole determini, ĉu por iu kulpulo pli bona, pli konvena estos malliberejo aŭ hospitalo.

2. Persone mi ne konas faktojn, ke la aŭtopσιο pruvis en la cerbo de la ekzekutito evidentajn ŝanĝojn, sed mi memoras, ke dum la aŭtopσιο de la mortigisto de la prezidanto amerika en la cerbo oni trovis atentindajn anomaliojn kaj ĉe tiu ĉi okazo oni rakontis pri faktoj analogiaj.

Mi opinias tamen, ke tiuj donitaĵoj, science sendube gravaj, ne havas ĝustadire rilaton al nia problemo; ĉar 1) neekzisto de ŝanĝoj evidentaj en la cerbo ne estas pruvo de neekzisto de anomalio psiĥa, de malsaneco; 2) ekzisto de la ŝanĝoj des pli ne estas do pruvo de prirespondebleco (por la partianoj de libera volo), nek estas pruvo de malsaneco psiĥa, de nepriespondebleco.

4. Principe, laŭ mia opinio, ne akordiĝas kun la tasko kaj indeco de la kuracisto, se li asistas ĉe la ekzekutado, por konstati la morton de la ekzekutito, ĉar tio ĉi estas tio sama, kiel asistado ĉe la krimo, kaj ne faras diferencon, ĉu la mortiganto estas ordinara homo aŭ ofico. Reale tamen mi kredas, ke tiu ĉi principo en la hodiaŭa stato kultura de iuj landoj ne povas esti absoluta. Ĉar ekzistas extraordinaraj kazoj, kie la asisto de kuracisto ĉe la ekzekutado povas ne esti neetika, nome: 1) se estus certe, ke la kuracisto, kvankam li ne povas savi vivon de la ekzekutoto, havas rajton kaj povon ŝirmi lin kontraŭ neutila turmento aŭ kontraŭ enterigo, kiam li ankoraŭ vivas kaj 2) se samtempe estus certe, ke la ofico estas tiom kruela, ke ĝi povus brutale mortigi la kulpulon kaj enfosi lin eĉ vivan, se la kuracisto ne volus asisti. Oni scias, ke ofte, dum oni pendigis homon, rompiĝis liaj vertebroj kaj la ofero turmentigis tre longe.

5) a) Mi aprobas, ke la kongreso medicina eldiru sian opinion kontraŭ mortpuno de la vidpunkto higiena-sociala plej larĝe komprenita. b) Mi principe aprobas tiun ĉi proponon, sed ne absolute; en aliaj vortoj mi aprobas la proponon sole por landoj kulturaj.

B. Polikier

Warszawa, Twarda 24.

Svisujo.

37.

(Originalo franca).

1) Mi tute ne aprobas mortpupon kaj mi asertas, ke la respondebleco de la krimulo ne estas determinebla en ĉiuj kazoj.

2) La literaturo medicina konas multe da kazoj, en kiuj la cerbo de krimulo montris evidentajn leziojn. Mi persone ne konas tiajn kazojn, vivante en la lando, kie mortpuno de longe estas forigita.

3) La geneologio de krimuloj montras, ke ili havas parencojn ĝenerale nenormalajn, sekve ili mem estas nenormalaj, kiujn oni ne povas mortigi.

4) La kuracisto devas rifuzi asistadon ĉe ekzekuto.

5) Mi aprobas la proponon, ke la sekvonta kongreso medicina eldiru opinion kontraŭ mortpuno kaj kontraŭ ĉeestado de kuracistoj ĉe ekzekutoj.

6) Konsiderinte, ke la plimulto da homoj ekkoleremaj kaj desekvilibruloj fariĝas ankaŭ krimuloj, konsiderinte la malfeliĉan influon de la parencoj malsanaj aŭ alkoholuloj sur ilian idaron, mi opinias necesa propagandon por konscia prokreado kaj por malpermeso al la anormalaj sin multiĝi kaj krei tiamaniere krimulojn.

D-ro Georges Weber

Route de Chene, 13. Genève.

Francujo.

38.

(Originalo esperanta).

Miavice, mi alportas al vi miajn rimarkojn pri mortpuno.

Koncerne viajn diversajn demandojn, mi aprobas precipe la respondojn, kiujn esprimis d-ro Bos en la tre interesa studaĵo, kiun eldonis „Voĉo de Kur.“ de septembro, sed kun grava rezervo pri la aplikado de mortpuno.

Efektive, se ekskluziva rajtigo por mortpuno estas nur en sociala kaj individua la protekto, kaj se pro manko de kriterio pri respondebleco oni ne povas utile enketi pri ĝi, ĉu oni devus konkludi, kiel faras d-ro Bos, ke „la tendenco protegi kaj konservi ĉiujn malbonulojn de ĉiu speco estas filantropio malĝustloka?“ Tiel argumentante, oni devus mortigi ne sole apaŝojn kaj mortigistojn, sed ankaŭ alkoholistojn, frenezulojn, tuberkululojn k. t. p., ĉar tiu „operacio“ faros „savan selekton“ eliminante tiujn kaŭzantojn de sociala malboniĝo.

Tre malproksime kondukus tiu rezono! Kiom terura batalo efektiviĝus pro ĝi inter homoj, pretekstantaj unu kontraŭ la aliaj, nombregajn fantaziajn danĝerecojn!... Neniel simpla estas tiu ĉi afero:

Teorie, pro diversaj motivoj, tre bone elmontritaj tie ĉi en antaŭaj studaĵoj, la mortpuno estas malĝusta.

Praktike ĝin forigi, nun, ŝajnas al mi neebleco.

Tia estas en realeco la nuna situacio: Unuflanke multaj homoj ankoraŭ estas morale duonbarbaraj, eĉ duone sovaĝaj bestoj, kiuj akceptas preskaŭ nenan direkton, krom de bruta fortenco kaj praavaj instinktoj. Por tiuj, efektive, mortigi aliajn homon aŭ ian beston estas simila afero kaj simpla firmigo por lia propra vivo, kiu ĉion superas. Malon al ili montri penadu, vi perdos tute la tempon: ili ne komprenos. Por tiuj malcivilizuloj certeco perdi sian vivon estas la sola efika rimedo por ilin regi. Tiaj estas niaj apaŝoj, kiuj inter si uzas konstante mortpupon kaj ĉiam malbonuzas pardonon. Por tiuj homoj mortpuno estas necesa. Sed, se ekzistas ankoraŭ gentoj homomangemaj en Sumatra, tiuj ĉi kaj apaŝoj estas entute malmultaj en niaj landoj.

Multe pli nombraj estas la homoj duonperfektigitaj, glazuritaj supraĵe de civilizeco, kiuj estas ne taŭgaj ankoraŭ por kompreni, kiom respektinda estas la homa vivo kaj kiom utila kaj necesa estas la homa solidareco. Tiuj ĉi pripensas nenion preter la nuna kaj tute persona profito. Ekzemple: jen sinjoro, kiun tuta ĉirkaŭantaro estimas kiel honestan, eĉ honorindan. Li pli ofte, ol ĉiuj, postulas laŭtavoĉe mortpupon por la krimulo, kiu mortigis, pafile, aŭ ponarde, unu aŭ du viktimojn. Kiomfoje tiu ĉi sinjoro estas mortiganta ĉiutage, indiferente, centojn ne da personoj, sed da familioj, ĉar li plidikiĝas per divastigado ĉu de alkoholaj produktoj, ĉu falsitaj manĝaĵoj, ĉu iu alia ruztrompaĵo. Neniu apaŝo atingas al li maleolon. Nu ĉu tiun venenigiston, milfoje mortigiston, mortigos la juĝistaro? Neniel. Li elpagos la ŝuldon per kelkaj monatoj da malliberejo, aŭ ia pli, au malpli malgrava monpuno. Kiom pli malbona tamen estas evidente tiu ĉi mortigisto, plej ofte instruita kaj konscia, kompare kun tiu mizerulo, kiun influis: malbona edukado, parencaj malvirtoj, sociala neprotekto, k. t. p.

Ĉar tiel estas tute maljusta la ĉiutage nun aplikata punmaniero, kion fari? Faru ni simile, kiel la nuntempaj ĥirurgistoj. Ili celas, super ĉio, konservi kiel eble la vunditajn organojn, opiniante, kie progreso estas tranĉi nur, kiam oni ne povas aliam-

niere konservi la vivon al la malsanulo. Simile kiel la bona kuracisto, la socio devas antaŭagi kontraŭ malbono. Do celu ni antaŭmalhelpi krimon ĉiumomente, ĉiumaniere, konstante, energie. Tio estos vera rimedo kontraŭ tiu malsano, tiu kripleco, la krimeco.

Ĉar inter tute patologia kazo kaj normaleco transiroj estas nesentebaj, efektive estas neeble certigi, kio estas farita konscie aŭ malkonscie. Do ni ne povas, kun certa

mezurilo, aljuĝi mortpunon. Do, uzu ni ĝin nur en tute lasta ekstremo, kiel helpilaĉo, uzatan provizore, atendante tiun luman aĝon, kiu, mi tion esperas obstine, aperos iam kaj en kiu homa edukado, per scienco sufiĉe perfektigita, aperigos en la mondo tiun „unu grandan rondon familian“ kiun ekvidis nia majstro Zamenhof kaj en kiu la homaro ne plu bezonos mortpunon.

D-ro Diard
Le Creuzot.

KRONIKO.

Sufiĉe multaj kolegoj faris propagandan utilon el nia propono de senpagaj jarkolektoj por la abonantoj, kiuj alsendos la abonpagon por 1911 ĝis la 1-a de decembro. Multaj varbis ankaŭ per tiu ĉi rimedo novajn abonantojn. Pro demando de unu nia kunlaboranto ni klarigas, ke oni povas ankaŭ ricevi ĉe ni laŭvolan nombron da jarkolektoj 1910 kaj 1909 po prezo de 2.40 kron. por ĉiu kolekto. Restas ankoraŭ abunda provizo da ili.

Ni rapidas kun la publikigado de la opinioj pri mortpuno, por malfermi spacon al la enketo internacia pri partopreno de kuracistoj en dueloj. Espereble en 2 sekvontaj numeroj ni finos la opiniaron pri mortpuno, se novaj opinioj ne alvenos. Tamen ni atendas ankoraŭ respondojn el Rusujo, kie la demando pri mortpuno estas plej aktuala kaj kie la kuracistoj kelkajn fojojn kontraŭ ĝi protestis publike. Ĝis nun sendis nur du kolegoj rusaj sian opinion pri tiu ĉi temo en kelkaj mallongaj aforismoj.

La „referatoj“ ne trovis spacon en tiu ĉi numero. Cetere ni konsideras la referatojn kiel ne tro valora parto de nia revuo. Naciaj grandaj revuoj semajnaj donas ekzaktan trarigardon de la literaturo scienca kaj en tiu ĉi rilato ni nek povas nek bezonas kun ili konkurenci. Niaj referatoj havis antaŭ ĉio la celon lingvistikan. Ili montras, ke en esperanto oni facile povas interkomunikiĝi en aferoj science medicinaj kaj aliflanke ili servas al kolektado de materialo por la esperanta vortaro medicina.

Sed la duan celon ni penas en la sekvonta jaro pli sisteme efektiviĝi kaj anstataŭ referatoj ni intencas publikigadi latina-esperantan vortaron medicinan kun lingvistikaj rimarkoj pri la terminoj, kiuj okazigas iujn dubojn.

Ni ne povas plu prokrasti tiun ĉi laboron, ĉar de kelkaj flankoj estas farataj projektoj de la esperanta medicina terminologio, estas do ĝusta tempo por libera diskutado pri tiu temo, antaŭ ol oni starigos jam la vortarojn. Eble niaj rimarkoj kaj proponoj estos utilaj al la verkado pli ampleksa kaj ĉiuokaze ni volas klarigi al niaj legantoj, kial ni elektis en nia revuo multajn esprimojn tehnikajn kaj aliajn forĵetis.

La ĉefa tasko de nia revuo restos, kiel ĝi estis de la komenco, internacia korespondado de kuracistoj, ĉu per partopreno en enketoj pri aktualaj demandoj profesiaj, etikaj, sciencaj, ĉu per diskutoj eksterenketaj, ĉu per artikoloj, leteroj kaj sciigoj. Ni dezirus, ke ĉiuj abonantoj estu tiamaniere kunredaktantoj de nia revuo.

Ni volas ankaŭ pli, ol en la lasta jaro, okupi nin pri propagando esperanta de kuracistoj. En ĉiu lando estas kuracistoj en la unua vico de la probatalantoj esperantaj. Kuracistoj estas prezidantoj aŭ estraranoj de multaj propagandaj kluboj kaj societoj, redaktas kaj eldonas propagandajn ĵurnalojn, verkas gramatikojn, legolibrojn, tradukojn esperantajn, provizas la medicinan kaj ĉiutagan ĵurnalaron per artikoloj pri esperanto, faras kursojn al kolegoj aŭ al pli vasta publiko, aranĝas prelegojn pri esperanto, sed ĉio ĉi ne estas konata de alilandaj kolegoj, sed nur en la naciaj organoj esperantaj de tempo al tempo aperas iu neekzakta sciigo pri tiu ĉi meritplena kaj fruktoporta laboro. En „Voĉo de Kuracistoj“ ni rakontos pri tiuj ĉi penadoj kaj petas la kolegojn, ke ili alsendadu kiel eble plej ekzaktajn informojn koncerne sian esperantan agadon.

Sed precipe interesos la legantojn la novaĵoj pri la movado esperanta en kuracistaro mem. Ne sciante pri multaj niaj apartaj venkoj kaj sukcesoj, ni ofte perdas

kuraĝon kaj ŝajnas al ni, ke neeble estas progresadi pro indiferenteco de la ĉirkaŭ-antaro.

Tia estas nia programo por la jaro 1911. Helpu ĉiu laŭ sia povo, ke ĝi efektiviĝu plej bone por nia komuna afero.

* * *

Kelkaj kolegoj jam avizis nin pri la deziro partopreni en la kongreso esperantista en Antverpen', kiu okazos la 20-an de aŭgusto 1911. Por la kolegoj el orienta Eŭropo la veturo al Antverpen estos tre variigita, ĉar ĝuste antaŭ la kongreso, nome la 17-an kaj 18-an de aŭgusto povos okazi antaŭkongresa kunveno de kuracistoj en Dresden', por kune viziti la internacian ekspozicion de higieno. Eble aŭkaŭ en Prag la 15-an kaj 16-tan ostos aranĝita kunveturo de kuracistoj.

Sed la programo de la veturo dependas de la nombro da kolegoj, kiuj partoprenos en ĝi, tial ni dume ne antaŭsciigas pri la detaloj kaj atendas pli nombrajn aliĝojn.

* * *

D-ro Bischitzky el Prag' dissendis al la lokaj kuracistoj inviton al la kurso de esperanto, kiun li volas malfermi speciale por ili. Ni gratulos kore kolegon B., se li fine sukcesos trarompĝi la indiferentecon de la pragaj kuracistoj.

Simile penadas en Wien nia ŝatata kunlaboranto d-ro Sós, kies nelacigebla agado estas admirinda.

„Dana Esperantisto“ alportas malĝojigan sciigon pri la morto de nia amiko d-ro Rolf Hammer, pediatro en Kopenhago, kiu de kelkaj jaroj fervore propagandis esperanton kaj provis veki interesiĝon de la dana kuracistaro pri nia lingvo.

* * *

La redakcio ricevis:

L'Espero. Himno esperantista, dediĉita al U. E. A. okaze je ĝia unua kongreso internacia en Aŭgsburg 1910. Paroloj de L. L. Zamenhof. Muziko de „Samideanino“. Prezo Sm. 0-50.

Petit Cours primaire d'Esperanto en 50 leçons graduées, par MM. D. Bonnehon, inspecteur de l'enseignement primaire, et A. Rosiaux, instituteur public. 1 ilustrita volumo bindita, in-16, 127-paĝa. *Librejo Hachette et Cie*, 79, boul. Saint-Germain, Paris; prezo Fr. 1-20.

Dictionnaire complet Esperanto-Français, par Grosjean-Maupin, prof. agrégé de l'Université. 1 bela volumo bindita, 288-paĝa. *Librejo Hachette et Cie*, 79, boul. St-Germain, Paris; prezo: Fr. 2-—.

La question de la langue auxiliaire internationale, par Gustave Gautherot, d-ro de beletristiko, prof. ĉe la memstaraj Fakultatoj de Paris. Antaŭparolo de vicadmiralo Bayle. 1 vol. in-16, 314-paĝa. *Librejo Hachette et Cie*; prezo: Fr. 3-50.

Antverpeno kaj la sepa universala kongreso de Esperanto. Eldonaĵo de „Anvers-Réclame“ kaj de „La Sepo por la Sepa“.

Korespondajĵoj.

Kišinev. Ĵus mi ricevis la 10-an numeron de „Voĉo de Kur.“ kaj rapidas respondi Vian inviton. Antaŭ ĉio mi volas gratuli Vin, ke vi enpaŝas jam la kvaran jaron de redaktado de la unua esperanta revuo, dediĉita al propagando en kuracistaro. La estonta historiisto de esperanta movado ne forgesos Vian agadon kaj, mi ne dubas, dediĉos al Vi la plej varman paĝon. Kvankam la progreso de nia lingvo en la medicina mondo ne progresas tiel rapide, kiel ni pensis antaŭ du jaroj, tamen la akiritaj ĝis nun rezultoj esperigas luman estontecon. Grava estas la fakto, ke ekzistas medicina revuo en esperanto, kiu

interligas diverslingvajn kuracistojn kaj samtempe ellaboras sciencan terminaron kaj lingvon.

Sed mi opinas, ke nun jam venis la tempo, kiam ni ne povas jam kontentiĝi per malgranda rondeto de samideanoj, kiuj subtenas la gazeton pro idealaj konsideroj. Necesas tiel aranĝi la aferon, ke la revuo interesu preskaŭ ĉiun kuraciston. La nuna enhavo sendube estas interesa, sed ĉiu kuracisto, almenaŭ rusa, povas la enhavon de „V. de K.“ trovi en rusaj medicinaj ĵurnaloj, ĉar ili ĉiuj resumas la plej gravajn, aperantajn eksterlande, medicinajn laborojn kaj artikolojn. Por allogi la kura-

cistaron, necesaj estas al ni, laŭ mia opinio, famkonataj profesoroj kaj sciencistoj. Se la kuracisto povos trovi en esperanta revuo artikolojn de famaj sciencistoj pri programaj medicinaj demandoj, li volonte lernos esperanton kaj ankoraŭ pli volonte abonos la revuon. Kiel oni povas atingi la kunlaboradon de sciencistoj? La kuracistoj-esperantistoj, havantaj inter siaj konatuloj kaj amikoj iun profesoron famekonatan, povas senpere instigi lin al kunlaborado. Krom tio la redakcio povas sin turni kun invito al kelkaj sciencistoj, petante pri ilia kunlaborado. Tiaj invitoj povas esti presi-

taj kaj dissenditaj multnombre kaj la tasko de niaj kolegoj estos subteni tian inviton, klarigante la celon kaj taskon de esperanta medicina ĵurnalo.

Malfacila estas nur la komenco. Kiam la nombro da abonantoj pligrandiĝos, estos jam eble pagi la kunlaboradon, kio sendube plifaciligos la aferon.

Bonvolu akcepti miajn plej korajn salutojn kaj bondezirojn por plua laborado. Varmege premante Vian manon, mi restas.

G. Krajs.

KOMUNIKAĴOJ.

KALKULRAPORTO DE LA KASISTO DE T. E. K. A.

por la tempo de la 23-a de septembro ĝis la 19-a de oktobro.

LIŜO DE Z. Ĉ. K. A.-anoj

kiuj pagis abonon kaj kotizon por 1910. (De la alsendita pago estas dekalkulataj 3.60 kr. kiel abonpago kaj la resto en kronoj tie ĉi citita kiel enspezo de la kaso de T. E. K. A.)

395. M. Henry 1.20, 396. Dibble 1.20, 397. Kuskov 1.20, 398. Del Rico 1.16.

Sume enspezoj . . . . . 4.76 kron.
Restis de la antaŭa kalkulo 220.69 „
Enspezoj . . . . . 225.45 kron.

Elspezo:

D-ro Ŝidlovski por konsultaj elspezoj . . . . . 2.40 „
Restas en la kaso . . . . . 223.05 kron.

Krom tio ŝuldas al la kaso:

Prof. Dor . . . . . 4.80 kron.
D-ro Thalwitzer . . . . . 186.— „
Sume ŝuldoj ricevotaj . . . 190.80 kron.
Kontantaĵo de la kaso . . . 223.05 kron.
Ŝuldoj ricevotaj . . . . . 190.80 „
Stato netta de la kaso . . . 413.85 kron.

Per tio ĉi mi finas mian funkciadon de la kasisto de T. E. K. A.

En Aŭgsburgo dum la kongreso de U. E. A. mi transdonis al la prezidanto prof. Dor kune kun mia demisio la kasajn dokumentojn ĝis la dato 14-a de julio 1910.

Nune mi sendas al prof. Dor la restantajn kasajn dokumentojn ĝis la hodiaŭa tago, t. e. de 14-a de julio ĝis 19-a de oktobro 1910.

Lwów, 19-an de oktobro 1910.

D-ro Mikolajski.

TARIFO DE LA ANONCOJ:

Spaco	Unufoja enpresado:	Almenaŭ 6-foja enpresado por ĉiu:	Almenaŭ 12-foja enpresado por ĉiu:
$\frac{1}{1}$ tuta paĝo	70 kron. aŭstr.	60 kron. aŭstr.	40 kron. aŭstr.
$\frac{1}{2}$ da paĝo	35 kron. aŭstr.	30 kron. aŭstr.	20 kron. aŭstr.
$\frac{1}{4}$ da paĝo	18 kron. aŭstr.	16 kron. aŭstr.	12 kron. aŭstr.
$\frac{1}{8}$ da paĝo	10 kron. aŭstr.	9 kron. aŭstr.	7 kron. aŭstr.
$\frac{1}{16}$ da paĝo	6 kron. aŭstr.	5 kron. aŭstr.	4 kron. aŭstr.

Invito al la abono
de
VOĈO DE KURACISTOJ
por la jaro 1911.

Dum tri unuaj jaroj multaj kolegoj, konvinkitaj pri la bezono de internacia esperanta ligilo, subtenis nin, abonante po kelkaj ekzempleroj de la revuo. Ne volante trouzi tiun ĉi oferon, ni iomete pligrandigas la abonprezon, kiu en la jaro 1911 estos:

4·80 kron — 2 rubloj — 4 markoj — 4 ŝilingoj — 5 frankoj — 1 dolaro.

La abonmonon oni sendu nur per internacia poŝtmandato. Nek bankoĉekoj nek poŝtmarkoj estas akceptataj.

La redakcio garantias tujan efektivigon de la mendoj nur ĉe senpera abonado.

La abonantoj, kiuj sendos **senpere** al la redakcio ĝis la **1-a de decembro 1910** la abonpagon por 1911 (4·80 kron.), rajtas ricevi senpage kaj afrankite la jarkolekton 1910 aŭ la jarkolekton 1909.

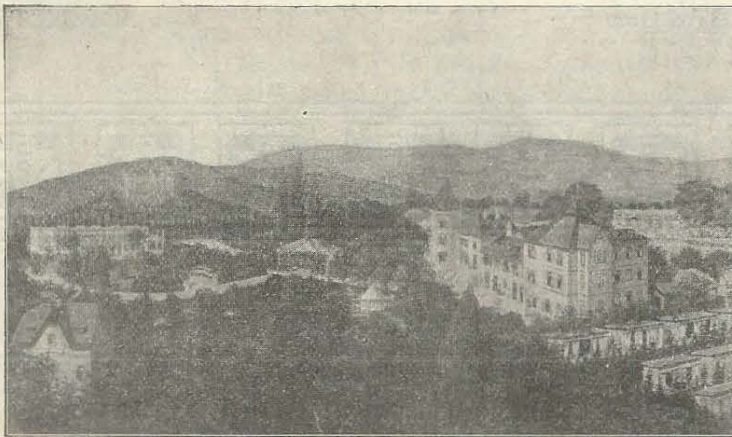
La kolegoj, kiuj volus ricevi ambaŭ jarkolektojn (1909 kaj 1910), aldonu al la abonprezo (4·80 kron.) ankoraŭ 2·40 kron. kaj sendu sume 7·20 kron.

La jarkolekto 1908 estas jam elĉerpita kaj ni ne povas ĝin liveri.

La abonmendoj estas ĉiam afektivigataj per la plej proksima poŝto post ricevo de la abonpago. Ne antaŭpagitaj mendoj ne estas akceptataj.

D-ro H. Šipek, bankuracisto, somere en LUHAĈOVICE (Moravio), vintre en KAIRO ord., krom esperante, boheme, pole, ruse, angle, france, itale, germane. Malsanoj, taŭgaj por kuracado en Luhaĉovice: malsanoj de la aparatoj spira kaj digesta, de hepato, koro, urina aparato, sangmalsanoj, diabeto, neŭrasteno, histerio ktp. Ne taŭgas: tre progresinta arteriosklerozo (komenciĝanta estas tre bone kuracata), ĉiuj akutaj malsanoj, tuberkulozo, kankro, sarkomo. — Malsanoj, taŭgaj por kuracado en Kairo: malsanoj de renoj, de koro, astmo, tuberkulozo (ne tre progresinta) bronhokataro, pleŭrito, reŭmatismo, restaĵoj post influenco, malsanoj nervaj, anemiaj. Ne taŭgas: ulceroj en gorĝo. Eĉ grave malsanaj kaj plej malgrandaj infanoj ne bezonas akompanantan flegiston. Mi mem persone prizorgos ĉion dum la veturo, reveno kaj restado. La kuracistoj kaj iliaj familioj pagas nur la efektivaĵajn elspezojn.

4-2

WÄLLISCHHOF

Maria-Enzersdorf am Gebirge
apud VIENO (en distanco de
1 horo)

SANIGEJO, tre bele lokita, por
kuracprocedo fizi-
ka dieta.

Bonegaj kuracsukcesoj.

Prospektoj germanaj kaj
esperantaj volonte elsenda-
taj senpage.

Carl Seyferth posedanto
Dr. Marius Sturza ĉefkuracisto.

"POLA ESPERANTISTO"

MONATA GAZETO,

ORGANO DE POLAJ ESPERANTISTOJ.

LA ABONPAGO
Jare sen la „Liter. Aldono“ — Rb 2·50 — Sm 2·66
kun la poŝta transsendo.

Adreso: De redakcio — Marszałkowska 143.
De administr. Hoża Nr. 20.

WARSZAWA   (VARSOVIO).